

එක්සත් ජනපදය සෝමාලියාව ආක්‍රමනය කිරීමට සූදානම් වෙයි

US prepares for military intervention in Somalia

2011 අගෝස්තු 6

නියඟය නිසා සාගතයකට මුහුණපා සිටින මිනිසුන් පිලිබඳ අනුකම්පාවේ ව්‍යාජයෙන් ඔබාමා පාලන තන්ත්‍රය සෝමාලියාවේ නව මිලිටරි මැදිහත්වීමකට සූදානම් වෙමින් සිටී. උග්‍රවන අර්බුදය පිලිබඳව වෝදනා එල්ලවී ඇති ඉස්ලාමීය අල් ජහාඩ් ව්‍යාපාරය හෙලා දකිමින් අත් ඇඹිරීමේ හා කිඹුල් කඳුලු හෙලීමේ ව්‍යාපාරය සමග මාධ්‍යය ද අත්වැල් බැඳගෙන ඇත.

කුරුරු ඝාතනවලින් බෙන්ගාසි සිවිල් ජනයා බේරාගැනීමේ මුඛාවෙන් දියත් කල ලිබියාවට බෝම්බ දැමීමේ මෙහෙයුමට සමානව, සෝමාලියාවේ නිරාහාරව මියැදෙන දරුවන් බේරා ගැනීම යන කඩකුරාව යටතේ දැන් අප්‍රිකාව තුළ නව මිලිටරි මැදිහත් වීමක් සූදානම් කරමින් තිබේ. මෙය මහජනයා මූලා කිරීමේ නරුම ව්‍යායාමයකි.

එක්සත් ජනපද විදේශ සබඳතා පිලිබඳ කවුන්සිලය නිකුත් කල වාර්තාවකට අනුව අල්-ෂබාබ් ව්‍යාපාරයේ පිරිස් බලය වැඩිම වුවොත් පුද්ගලයින් 10,000කි. එහි වඩාත් පක්ෂපාති භටයන් ප්‍රමාණය යන්තම් කීප සියයක් විය හැක. ජාතික ක්‍රස්ත විරෝධී මධ්‍යස්ථානයට අනුව එයට අල් කයිඩා සමග සංවිධානාත්මක සබඳතා ඇත්තේ නැත.

තතු මෙසේ වුවත් එක්සත් ජනපද නිලධාරීන් වත්මන් දුර්වික්ෂය සඳහා වෝදනා එල්ල කරන්නේ මෙම සංවිධානය වෙතය. "සෝමාලියානු ජනයාට විරුද්ධව අල්-ෂබාබ් විසින් දියත් කර ඇති නිර්දේශ ක්‍රස්තවාදය දැනටමත් දරුණු තත්වය වඩා බිහිසුණු තැනකට පත්කර ඇති අතර එය තවත් නරක අතට හැරෙනු ඇතැයි" එක්සත් ජනපද රාජ්‍ය ලේකම් හිලරි ක්ලින්ටන් පසුගිය සතියේදී සඳහන් කලාය.

ඇත්ත තත්වය නම්, එක්සත් ජනපදයේ පිටුබලය ලබන සංක්‍රමණීය ෆෙඩරල් ආන්ඩුවේ (ටීඑෆ්ඊ) පාලනයට යටත් වර්ග සැකපුම් කිහිපයක ප්‍රදේශයට පමනක් ආධාර සීමා කෙරෙන හා අවශේෂ ප්‍රදේශ ආධාර කිසිවක් නොලබන තත්වය නිර්මාණය කලේ වොෂින්ටනය විසින්ම වීමයි. "සෝමාලියාවේ ජීවිත බේරාගැනීමට අපි කැපවී සිටින අතර අල්-ෂබාබ් විසින් පාලනය නොකරන සෑම පලාතකම දැනටමත් වැඩ කරමින් සිටින්නෙමු"යි යූඑස් ඒඩ් සංවිධානයේ නියෝජ්‍ය පරිපාලක ඩොනල්ඩ් ස්ටේන්බර්ග් ලන්ඩනයේ පැවැති පුවත්පත් සාකච්ඡාවකදී කීවේය. "අවාසනාවන්ත තත්වය වන්නේ පීඩාවට පත් ජනයාගෙන් සියයට හැටක් පමණ ජීවත් වන්නේ අල්-ෂබාබ් යටතේ පවතින ප්‍රදේශය තුළ වීමයි."

සිවිල් ජනතාවකට එරෙහිව යුද්ධයේ අවි වසයෙන් ආහාර හා සාගතය යොදාගැනීමට ඇති වොෂින්ටනයේ නැඹුරුව

පිලිබඳව මීටත් වඩා පැහැදිලි ප්‍රකාශයක් කෙනෙකුට සොයා ගැනීමට නොහැකි විය හැකිය. සෝමාලියාවේ සාගතයෙන් මිලියන 3.7ක මිනිසුන් ප්‍රමාණයක් තර්ජනයට ලක්ව ඇති අතර ඔවුන්ගෙන් මිලියන 2.8ක් ජීවත් වන්නේ ටීඑෆ්ඊට බලයක් නොමැති දක්ෂිණ කලාපයේ ය. සෝමාලියාවේ විශාල කොටසකට ආහාර සම්පාදනය කිරීමට උත්සහා දරන ඕනෑම ආයතනයක් ක්‍රස්තවාදී සංවිධානයකට ද්‍රව්‍යමය වසයෙන් ආධාර කිරීමේ හේතුව උඩ වෝදනාවට ලක් වීමේ තර්ජනය පවතී.

2009 වසරේදී එක්සත් ජනපදය, ලෝක ආහාර වැඩසටහන යටතේ සෝමාලියාවේ මව්වරුන් හා මන්ද පෝෂනයෙන් පෙළෙන දරුවන් වෙනුවෙන් පවත්වාගෙන ගිය සුපෝෂන වැඩසටහන නතර කිරීමට බලකලේ එය ක්‍රස්තවාදී සංවිධානයකට ආධාර දෙමින් සිටිය යන පදනම මතය. එයින් පසුව එක්සත් ජාතීන් සාගතයක් පවත්වන්නේ යයි නිල වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කල ප්‍රදේශ වලට පසුගිය දෙවසරක කාලය තුළ ආහාර ආධාර නොලැබී ගියේය.

එක්සත් ජනපදයේ මිතුරෙක් වන අසල්වැසි උගන්ඩාවේ ජනාධිපති යොවේරි මුසෙවේනි දකුණු සෝමාලියාවට ඉහල අහසේ පියාසර මුක්ත කලාපයක් සඳහා යෝජනාවක් ගෙනාවේය. එහි අරමුණ අල්-ෂබාබ් හමුදාව මුලිනුපුටා දැමීම යයි ඔහු සඳහන් කරයි.

කෙසේ වෙතත්, අල්-ෂබාබ්ට ගුවන් බලය තබා ගොඩබිම සිට ගුවනට විදින මිසයිල පද්ධතියක්වත් නැත. බොහෝ දෙනෙක් ලාබාල තරුණයින් වන එහි සටන්කරුවෝ බඩු අදින ට්‍රක් රථනම් ධාවනය කරති.

පියාසර මුක්ත කලාපයක් යෝජනා කිරීමේ අරමුණ ආක්‍රමනයක් සඳහා මාවතක් සකසා ගැනීම මිස අනෙකක් නොවේ. අප්‍රිකාවේ එක්සත් ජනපද මිලිටරි මෙහෙයුම් සංවිධානය වන ඇප්‍රිකෝම් ප්‍රධානී ජෙනරාල් කාටර් එෆ්. හැම් සඳහන් කලේ පියාසර මුක්ත කලාපයක් පෙන්ටගනය සාදරයෙන් අනුමත කරනු ඇති බවයි. මේ අනුව මෙම ඉල්ලීම වොෂින්ටනයට වඩා කලාපයේම බලවතුන්ගෙන් පැමිණි ඉල්ලීමක් ලෙස ඉදිරිපත් කල හැකිය. ලිබියාවේ පියාසර තහනම් කලාපයක් ඇති කිරීමේ ඉල්ලීම අරාබි ලීගයෙන් පැමිණි ආකරයෙන්ම සෝමාලියාව සම්බන්ධයෙන් එවැනි යෝජනාවක් අප්‍රිකානු සංගමයෙන් එනවා දකින්නට ඔවුනට අවශ්‍යය ය. එය ව්‍යාජ ධජයක් යටතේ කෙරෙන එක්සත් ජනපද මිලිටරි මෙහෙයුමක් වනු ඇත.

අමිසෝම් වසයෙන් හඳුන්වන එක්සත් ජනපදයේ පිටුබලය ලබන අප්‍රිකානු සංගමයේ මිලිටරි හට කන්ඩායම් අල්-ෂබාබ්

හටයින්ට එරෙහිව ප්‍රධාන ගොඩබිම් මෙහෙයුමක් දැන් ආරම්භ කර තිබේ. දකුණු සෝමාලියාවේ ගෙඩෝ කලාපයේ පිහිටි එල්වැක් නගරය අසල හා මොගඩ්ෂුවල දරුණු සටන් වාර්තා වෙයි.

සෝමාලියාව අභ්‍යන්තරයේ දුර බැහැර ප්‍රදේශවලට පහර දීමේ ශක්‍යතාව එක්සත් ජනපදයට දැනටමත් පවතී. මෙම වසරේ ජුනි මාසයේදී එය මිනිසුන් රහිත ඩ්‍රෝන් ගුවන්ගත ඝාතන ප්‍රහාරයක් දියත් කළේය. මෙයට පෙරාතුව එය ඝාතනය කිරීමේ හෝ සැකකරුවන් අල්ලා ගැනීමේ අරමුණින් විශේෂ කාර්ය බලකායන් හෙලිකොප්ටර්වලින් ගොඩ බස්වනු ලැබිණි. සෝමාලි මුහුදෙන් එපිට මුර සංචාරයේ යෙදෙන නාවික බෝට්ටුවලින් හෝ ජ්‍යෙෂ්ඨවලට යාබදව එය විසින් පවත්වා ගෙන යන මිලිටරි මධ්‍යස්ථානයේ සිට හෝ මොගඩ්ෂුවල නව සීඅයිපී කලාපයේ සිට හෝ ප්‍රහාර එල්ල කිරීමට එයට හැකිය.

අල් කයිඩාවට සම්බන්ධකම් ඇතැයි එක්සත් ජනපදය කියා සිටින අතර අල්-ෂබාබ් තම රටට ප්‍රමුඛ මිලිටරි තර්ජනයකැයි නුවා දක්වා තිබේ. මෙම සංවිධානය "අපගේ රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට වැඩෙන තර්ජනයක්" යැයි ධවල මන්දිර අභ්‍යන්තර ආරක්ෂක කමිටුවේ සභාපති පීටර් කිං කියාසිටි අතර එය සෝමාලි-ඇමෙරිකානුවන් ත්‍රස්තවාදය සඳහා බඳවා ගනිමින් සිටින බවක් ද කියා සිටියේය.

නිව්යෝර්ක් විශ්ව විද්‍යාලයීය නීති පීඨයේ නීතිය හා ආරක්ෂාව පිලිබඳ මධ්‍යස්ථානයේ විධායක අධ්‍යක්ෂ කාරොන් ග්‍රීන්බර්ග් ගාඩ්සන් පුවත්පතෙහි ලියමින් කිංගේ ප්‍රකාශ අභියෝගයට ලක් කලාය. ත්‍රස්තවාදයට සම්බන්ධ දාමරිකකම් නිසාවෙන් වරදට ලක්ව ඇත්තේ එකම එක සෝමාලි-ඇමෙරිකානුවෙකු පමණක් බවත් ඔහුටද අල්-ෂබාබ් සමඟ කිසිදු සබඳකමක් නොපැවති බවත් ඇය පෙන්වා දුන්නාය.

වත්මන් සාගතයට වොෂිංටනයේ ප්‍රතිචාරය ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව් බුෂ්ගේ ඔපරේෂන් රෙස්ටෝ හෝප් (පුර්වතා යලින් එලිදැක්වීමේ) මෙහෙයුම සිහි කැඳවයි. ජනාධිපති බුෂ් ඔහුගේ ධුරයේ අවසන් දිනවලදී ක්‍රියාත්මක කල එමගින් සාගතයෙන් පෙලෙන දරුවන්ට ආහාර ආධාර බෙදාහැරීමටය යන ව්‍යාජය යටතේ 1992 දෙසැම්බර් 5 වෙනි දින එක්සත් ජනපද හටයින් 30,000ක් සෝමාලියාවට ගොඩ බැස්සුවේය.

එකල අල්-ෂබාබ් කෙනෙක් සිටියේ නැත. මවාපෑ තර්ජනය වූයේ සෙයිඩ් බාබේ පාලනාධිකාරය ඇද වැටීමෙන් අනතුරුව බිහිවූ "යුද්ධ දෙපුවත්ගෙන්" ආහාර ආධාර සැපයුම් වලට තර්ජන එල්ල වේ යන්නයි. එක්සත් ජනපදය 1977 සිට සෝවියට් පිටුබලය ලැබූ ඉතියෝපියානු පාලන තන්ත්‍රයට එරෙහිව මිලිටරි ආඥාදායක බාබේට් සහය දී තිබිණ. 1991දී එක්සත් ජනපදය බාබේ අත්හැර දැමූ අතර එය ඔහුගේ පාලනයේ අවසානය විය. එතැන් පටන් ස්ථාවර එකඳු ආන්ඩුවක් වත් සෝමාලියාවේ පැවතුනේ නැත.

ජනාධිපති බිල් ක්ලින්ටන් වඩාත් විවෘත ආක්‍රමනයක් ගෙන ගියේය. ඇමෙරිකානු බිලැක් හෝක් හෙලිකොප්ටරයක් මොගඩ්ෂුවලදී වෙඩි තබා බිම හෙලීමෙන් පසුව මියගිය සොල්දාදුවන්ගේ මලසිරුරු රූපවාහිනී කැමරා ඉදිරියේ ප්‍රදර්ශනය කරනු ලැබීමෙන් අනතුරුව 1994 දී එක්සත් ජනපද

හටකන්ඩායම් සෝමාලියාවෙන් ඉවත් කර ගැනීමට ඔහුට බල කෙරුණි.

විජිත ආක්‍රමනයේ නව අවධියක් ඔපරේෂන් රෙස්ටෝ හෝප් මඟින් නියෝජනය කෙරුණි. "මානුෂීය මැදිහත්වීමක්" යැයි කියනු ලැබූ මෙහෙයුම සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ පූර්වප්‍රාප්තිකයා වූ එකල එක්සත් ජනපද වර්කස් ලීගය හෙලාදුටුවේය. එය මෙසේ ලිවේය. "යුද්ධ නැව්, ප්‍රහාරක ජෙට් යානා හා ප්‍රහාරක හෙලිකොප්ටර් මඟින් පිටුබලය ලද දස දහස් ගනනක් සොල්දාදුවන් මෙහෙයවීම සෝමාලියානු ජනතාවගේ ස්වාධිපත්‍ය මිලේච්ඡ අයුරින් උල්ලංඝනය කිරීමකි. එය අප්‍රිකාවේ පමණක් නොව සමස්ත ලෝකය පුරාම පීඩිත ජාතීන් විජිතකරනයේ නග්න වහල්භාවය කරා යලි ඇදගෙන යාමක් සනිටුහන් කරයි."

එතැන් පටන් මේ දක්වා වොෂිංටනය තම පරාජයන් ආපසු හැරවීමටත් තෙල් හා අනෙකුත් දුර්ලභ අමුද්‍රව්‍යවලින් පොහොසත් මහද්වීපයක් වන අප්‍රිකාව සඳහා නව මාවතක හදවතේ පිහිටා ඇති රටක පාලන බලය යලි අත්කර ගැනීමටත් අදිටන් කොට ගෙන සිටියි. මුහුදු හා ගුවන් පිහිටීම් යන දෙකෙන්ම ලෝක වෙළඳාමේ සන්ධිස්ථානයක සෝමාලියාව පිහිටා තිබේ. වානිජ ගුවන් යානාවලින් සියයට අනුවක් පමණ එරට ගුවන් පථය හරහා දිනකට ගමන් කරයි. ගල්ෆ් හා උතුරු අප්‍රිකාවේ සිට තෙල් ගෙනයන මුහුදු නල මාර්ග එහි වෙරලෙන් ඇත පිහිටා තිබේ. චීනය වැනි සිය ප්‍රතිවාදීන්ට එරෙහිව ගෝලීය අධිකාරිය පවත්වා ගැනීම සඳහා සෝමාලියාවේ පාලනය සිය වාසියට හරවා ගැනීම එක්සත් ජනපදයේ ප්‍රමුඛ ඉලක්කයකි.

1994 දී අත් වූ පරාජයේ පටන් වොෂිංටනය විවිධාකාර උපාමාරු යෙදීම අත්හදා බලා තිබේ. එය වැඩෙන පරිමානයකින් අප්‍රිකාව තුළ කුලී හමුදා යොදාගනියි. 2006 දෙසැම්බරයේදී එක්සත් ජනපදය ඉතියෝපියාවේ සෝමාලියානු ආක්‍රමනයට පිටුබලය දුන්නේය. රූකඩ පාලනයක් වසයෙන් ටීඑෆ්ජී ස්ථාපිත කලේ එම ආක්‍රමනයේ ප්‍රතිපලයක් ලෙසය. ඉතියෝපියානු හටකන්ඩායම් ඉවත් වූ විට අමීසෝන් එතැනට පත් කෙරිණ. ඇමීසෝන්හි අධිකාරය දරන උගන්ඩා හා බුරුන්ඩ් හමුදා බන්ඩ් එක්සත් ජනපද මිලිටරිය විසින් පුහුණු කර තිබෙන අතර නවීනතම අවි ආයුධ වලින් සන්නද්ධ කර තිබේ.

කෙසේවෙතත්, මෙකී සියලු අධිරාජ්‍යවාදී කුමන්ත්‍රණ තුලින් නැවත නැවතත් 1992-1994 සෝමාලියානු ආක්‍රමනය පිලිබඳව වර්කස් ලීගය විසින් කරන ලද ගුනාංගීකරනය සනාථ කර තිබේ. අධිරාජ්‍යවාදී කුමන්ත්‍රණ, ආක්‍රමන හා යුද්ධ මාලාවක්-බෝල්කන් ප්‍රදේශ, මධ්‍යම ආසියාව, පර්සියානු ගල්ෆ් හා අප්‍රිකාව- අනුක්‍රමයෙන් පැමිණුනේ බොහෝවිට මානුෂීය මෙහෙයුම්වල වේශයෙන් නොවේ. තවත් මිලේච්ඡ ආක්‍රමනයක් සඳහා පදනම දැමීමට සෝමාලියාවේ බෙදුණු සාගතය පිලිබඳ මහජන හැඟීම් ගසාකැමට දරන සියලු උත්සාහයන් කම්කරුවන් හා තරුණ ජනයා විසින් ප්‍රතික්ෂේප කල යුතුය.

සුසාන් ගාන්